

Ewoud Sanders

Vaktalen zijn erg besmettelijk. Als je in een nieuwe werkomgeving komt, hoor je meestal heel snel welke vaktaal of groepstaal daar gesproken wordt. Groepstaal is niet hetzelfde als vaktaal, maar dat laten we hier nu even rusten. Soms hoor je ook woorden of uitdrukkingen die eigenlijk overbodig zijn. Zo heb ik ooit bij een instelling gewerkt waar het overleg met de baas een *bil*o werd genoemd. Dit bleek een afkorting te zijn van 'bilateraal overleg'. Gewoon een gesprek met z'n tweeën dus. Dat praten met de baas noemde men daar *bil*oën.

In het begin vond ik dat absurd, maar zoals gezegd: vak- en groepstalen zijn hoogst besmettelijk dus voor je het weet ben je ook aan het *bil*oën, terwijl dat in gewoon Nederlands toch simpelweg *praten* heet. De functie van een groepstaal is dat die het groepsgevoel versterkt. Vaktalen hebben doorgaans hetzelfde effect, want de typische woorden en uitdrukkingen van een vaktaal worden meestal door een buitenstaander niet snel of helemaal niet begrepen.

Ook advocaten hebben een eigen vaktaal – daar hebben we het hier vaker over gehad. Het curieuze van de vaktaal van de advocaat is dat die ook is doorgedrongen tot het publieke domein, althans deels. Een *kort geding* is een aanduiding voor een bepaalde juridische procedure, maar het is wel een aanduiding die je bijna dagelijks in de krant kunt lezen. Dat geldt voor veel meer juridische termen. De verklaring voor die alomtegenwoordigheid van juridische termen is niet moeilijk: de hele maatschappij zoals wij die kennen is op juridische fundamenten gegrondvest, dus allicht komt er geregeld wat vaktaal bovenborrelen in de algemene taal.

Vaktaal

Alle vaktaalsprekers krijgen op een gegeven moment te maken met mensen die hun vaktaal niet kennen. Dat geldt voor loodgieters, timmerlieden, elektriciens, noem maar op. Hoe intelligenter de vaktaalspreker, hoe beter hij of zij in staat zal zijn om zijn vakjargon voor de buitenstaander te vertalen. Artsen kunnen bijvoorbeeld niet in potjeslating blijven praten, want dat begrijpen de meeste mensen niet.

Wat mij bij advocaten opvalt is dat zij hun vakjargon vaak slecht kunnen vertalen voor leken zoals ik. Dat komt waarschijnlijk doordat er inderdaad al zoveel juridische taal tot de algemene taal is doorgedrongen. Ze gaan er bijna automatisch van uit dat jij het verschil wel zult kennen tussen bijvoorbeeld *doodslag* en *dood door schuld* – terwijl dat niet per se het geval hoeft te zijn. Natuurlijk, je leest over dit soort dingen in de krant, maar tot hoeveel leken zullen de betekenisnuances van zulke woorden doordringen?

Laatst sprak ik bij een rechtsbijstandsverzekeraar met een advocaat die de overstap van vaktaal naar algemene taal wel heel slecht kon maken. Ik vroeg hem met wat voor soort dingen je nu bij die rechtsbijstandsverzekeraar kon aankloppen. 'Stel,' begon hij, 'je koopt een roerende zaak en binnen zes maanden komt daar een gebrek aan, dan kun je stellen dat dat voor rekening is van de verkoper.'

Een roerende zaak waar een gebrek aan komt. Toen ik hem vroeg wat hij daar in 's hemelsnaam mee bedoelde, bleek hij het over een hond te hebben die dood was gegaan.

Europese richtlijn voor rechtsbijstand bij grensoverschrijdende geschillen

Door de grote verschillen tussen de nationale regelingen van rechtsbijstand ondervinden Europese burgers in grensoverschrijdende geschillen belemmeringen bij de toegang tot de rechter. De Europese richtlijn tot verbetering van de toegang tot de rechter bij grensoverschrijdende geschillen door middel van gemeenschappelijke minimumvoorschriften betreffende rechtsbijstand bij die geschillen (Richtlijn 2002/8/EG van de Raad van 27 januari 2003, PbEG L 26/41 van 31 januari 2003) probeert de belemmeringen te verminderen door informatie te verschaffen over de verschillende Europese bijstandsregelingen en door toekenning van rechtsbijstand in de aangezochte lidstaat, en zo nodig in het woonland van de verzoeker. Kernbepaling is dat de rechtzoekende in een grensoverschrijdende procedure recht heeft op die rechtsbijstand die de lidstaat waar de procedure plaatsvindt, aan eigen burgers verschaft.

Tot de kosten die de staat dient te vergoeden behoren ook die welke direct verband houden met het karakter van het geschil, dus kosten van tolken, de vertaling van de benodigde stukken en reiskosten. Kosten voorafgaand aan het geschil worden door het woonplaatsland vergoed.

Over de materie schreef Mirjam Freudenthal, senior docent-onderzoeker Universiteit Utrecht, een uitgebreide beschouwing <http://www.advocatenorde.nl/newsarchive/mirjam-freudenthal.pdf>. Ze gaat onder andere na hoe Nederland aan de richtlijn kan voldoen. Implementatie van de richtlijn door de lidstaten moet uiterlijk op 30 november 2004 hebben plaatsgevonden.

(advertentie)

FRAUDE?

DÖRR BEDRIJFSRECHERCHE

RECHERCHE- EN ADVISORIEUW

010 - 212 49 23

www.dorr-recherche.nl